

1890 č. 218.) Kromě toho byla dle zákona ze dne 13. dubna 1890 č. 116 ř. z. počínaje 1. červencem 1890 vůbec o 100 zl. zvýšena kongrua těch systemisovaných pomocných kněží, kteří obstarávají funkce duchovní správy při kostele ležícím mimo sídlo farní a tamtéž mají své sídlo. Za systemisované pomocné kněze považují se ti, jichž ustanovení v dotyčném místě také se strany státu bylo za nutné uznáno. Za podmínku tohoto uznání jest asi vždy ještě pokládati počet 1100 duší, kterýžto počet dle dvor. nař. ze dne 16. března 1789 jest pro otázku nutnosti druhého duchovního rozhodným. Potřeba druhého duchovního mlčky státem se uznává, když v přiznáních obročních dříve již od místodržitelství schválených obsaženy jsou výlohy na výživu pomocného kněze. Pro místa pomocných kněží, jež mají nově býti zřízena, musí však státní uznání nutnosti býti výslovně uděleno. Zřízením nadace pro pomocného kněze nestává se toto místo ještě systemisovaným.

III. Právní postavení pomocných kněží určeno jest v celku podřízeným jich postavením vůči faráři, jemuž jsou přiděleni a dle jehož nařízení nebo s jehož souhlasem mají se o úřední úkony s ním dělit, a dále tím, že mohou býti kdykoli přesazeni (ad nutum amovibiles, bez předchozího kanonického řízení). K zamezení rozepří v prvním ohledu jest ve mnohých diecesích nařízeno, že mezi faráři a nově nastupujícími pomocnými kněžími musí býti uzavřena náležitá smlouva o vzájemném plnění, která musí býti ordinariátu předložena ke schválení. Přesaditelnost pomocných kněží nevedí nabytí domovského práva dle § 10 zák. o právu domovském ze dne 3. prosince 1863 v obci, kde jsou ustanoveni. Dle volebních řádů obecních a řádů volby do zemských sněmů přísluší jim ve všech rakouských zemích aktivní volební právo do obecního a zemského zastupitelstva.

Kniha judikátů a repertorium nálezů.

I. Část všeobecná.

Kniha judikátů a repertorium nálezů slouží k tomu, aby zachována byla konformita rozhodnutí nejvyššího dvoru soudního. § 12 o. z. praví sice, že soudní rozhodnutí se nesmí na jiné případy a osoby vztahovati. Přes to však, že nemají rozsudky vydané o jednotlivých sporných případech platnosti zákona, vyhledává toho nicméně právní bezpečnost, aby tytéž právní otázky způsobem stejným rozhodovány byly. Proto má dle § 36 cís. pat. ze dne 7. srpna 1850 č. 325 ř. z. ministr spravedlnosti, zví-li o nestejném užívání zákona v různých zemích korunních, navrhnouti, aby se odbývalo zvláštní plné sezení nejvyššího soudního dvoru za příčinou rozhodnutí sporné právní otázky, kteréžto rozhodnutí potom podřízeným soudům jako vodítka sloužiti má. Ježto pak právní život stále se rozvíjí a případy sporné ve všech oborech právních se množí, toto zařízení však ku zachování žádoucí konformity nevystačuje, byly na základě nejv. roz. ze dne 7. srpna 1872 založeny kniha judikátů a repertorium nálezů.

II. Repertorium nálezů.

Do této knihy zanášejí se rozhodnutí vydaná na základě usnesení se senátu o otázkách práva soukromého a soudního řádu civilního, které byly mezi stranami sporny, nebo které byly při poradě o věci v senátě předmětem důkladnějšího uvažování. Zanášení to děje se dle pořadí od dílů, kapitol, paragrafů, článků zákonníků, jakož i dle jednotlivých zákonů a nařízení. Každé rozhodnutí napíše se na zvláštní list, lithografuje se, jeden

otisk se pak založí do repertoria dle pořadí výše uvedeného, a po jednom otisku zašle se předsedům a všem členům nejvyššího soudního dvoru. Usnese-li se senát, že se od rozhodnutí zaneseného do repertoria odchýlí a že rozhodne jinak, nebo učiní-li dva senáty o téže do repertoria ještě nazanesené právní otázce usnesení sobě odporující, přidělí se tato sporná právní otázka senátu sesílenému, sestávajícímu z 15 členů nejvyššího soudního dvoru, počítaje v to i předsedu. Rozhodnutí těchto sesílených senátů zanáší se pak do knihy judikátů.

III. Kniha judikátů.

Kniha judikátů směřuje tedy k tomu, aby rozhodnutí v ní pojatá pro všechny senáty nejvyššího soudního dvoru potud byla závazna, pokud by nebyla suspendována dle předpisu nejv. roz. ze dne 7. srpna 1872. Usnese-li se senát, radě se o nějaké věci, jednohlasně na tom, že se nemá použití rozhodnutí do knihy judikátů zapsaného, zastaví se jeho rozhodnutí, a otázka právní předloží se senátu sestávajícímu z 21 členů nejvyššího soudního dvora počítaje v to i předsedu. Tento senát rozhoduje o otázce právní, když byla tato dvěma zpravodaji přednesena. Souhlasí-li úplně rozhodnutí takto učiněné s rozhodnutím zaneseným v knize judikátů, připíše se k tomuto datum a běžné číslo souhlasného nálezu a kromě toho poznamená se souhlasnost jak ve knize judikátů, tak i v repertoriu nálezů. V každém jiném případě zanese se obsah nového rozhodnutí do knihy judikátů a repertoria nálezů, ve kterémžto se však kromě toho též datum, běžné číslo a číslo nálezu již dříve v knize judikátů zaneseného připojí s poznámkou, že nález byl změněn. Uzná-li referent za dobré zastupovati náhled, který odporuje rozhodnutí pojatému do knihy judikátů, má o tom v čas t. j. před přednesením dotyčné věci vyrozuměti praesidenta nejvyššího soudního dvoru, kterému přísluší právo naříditi novou poradu v senátu sesíleném. Tento senát, který sestává z 21 členů nejvyššího soudního dvora, počítaje v to i předsedu, rozhoduje pak o dotyčné otázce, když byla dvěma zpravodaji přednesena; nález zanese pak se do knihy judikátů způsobem svrchu vylíčeným. Rozhodnutí zanesená do repertoria nálezů a knihy judikátů uveřejňují se od r. 1885 v příloze věstníku nařízení ministerstva spravedlnosti.

Knihkupectví.

I. Dějinný vývoj.

Základy knihkupectví nalézáme již ve starověku, kdež shledáváme se zvláště ve střediskách literární produkce se zvláštními trhy na knihy, jež provozovali tzv. *βιβλιοπολαί*. Sluší jmenovati především Athény a proslulou Alexandrii. Skladiště těchto knihkopců bylo zároveň střediskem starověkých učencův a vzdělancův. Bohatý Říman přijímal své přátele obyčejně ve své knihovně, a římské librarii byli původně opisovači knih, s nimiž provozovali obchod. Ve středověku, kdy rozvoj literární byl daleko chudší než ve starověku, shledáváme, že i obchod knihami vázl. Duševní plody byly tehda v západních zemích výhradním majetkem stavu duchovního, jediná Itálie činila v tom výjimku. V jednotlivých klášterích zabývali se řeholníci opisováním knih buď pro vlastní potřebu kláštera, neb aby za tyto opisy výměnou obdrželi knihy jiné. Na vysokých školách pařížských, bolognských a jiných pozorujeme zvláštní vývoj obchodu knihkupeckého: učitelé i četní posluchači potřebovali různých komentářů a kompendií,